

31.3.2021

LSSAVI/4258/2021

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Länsi- ja Sisä-Suomi

Tartuntatautilain 15 §:n ja 16 §:n mukainen päätös pakollisesta terveystarkastuksesta

ASIA

Tartuntatautilain 15 §:n ja 16 §:n nojalla annettava päätös terveystarkastukseen määrittämiseksi tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaisen SARS-CoV-2 -viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

ASIAN TAUSTA

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) suosittelee antamassaan ohjeessa 4.2.2021, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt 26.2.2021 toimialueensa kuntia ja kuntayhtymiä tartuntatautilain 15 §:n nojalla järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastuksen SARS-CoV2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi (LSSAVI/3261/2021). Määräys on voimassa 1.3.-31.3.2021.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 5.3.2021 antanut ohjauskirjeen koskien edellä mainituissa päätöksissä tarkoitettujen

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
PL 200, Wolffintie 35, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

terveystarkastusten järjestämistä. Ohjauskirjeessä on viitattu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeistukseen maahantulijoiden testaamisesta ja siitä missä tilanteissa koronavirustesti voidaan jättää tekemättä.

Ohjauskirjeessä on ohjattu tarvittaessa pyytämään aluehallintovirastolta yksilöllistä päätöstä henkilön määräämiseksi pakolliseen terveystarkastukseen.

Muuttuneen laintulkinnan ja nyt myös lakimuutoksen myötä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on selvittänyt tarvetta tartuntatautilain 16 §:n mukaisille useaan henkilöön kohdistuville määräyksille pakollisesta terveystarkastuksesta alueensa maahantulopisteillä.

LAUSUNNOT JA SELVITYKSET

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt asiassa lausunnot Jyväskylän kaupungilta, Kaskisten kaupungilta, Kokkolan kaupungilta, Kristiinankaupungin kaupungilta, Kruunupyyn kunnalta, Pietarsaaren kaupungilta, Pirkkalan kunnalta, Seinäjoen kaupungilta ja Vaasan kaupungilta. Lausuntonsa ovat määräjassa antaneet Jyväskylän kaupunki, Kaskisten kaupunki, Pietarsaaren kaupunki, Pirkkalan kunta, Seinäjoen kaupunki ja Vaasan kaupunki. Lisäksi aluehallintoviraston käytettävissä on ollut 17.3.2021 päivätty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lausunto aluehallintovirastoille maahantulon yhteydessä tehtävistä terveystarkastuksista SARS-CoV-2-viruksen ja sen herkästi leviävien muunnosten leviämisen estämiseksi (THL/1603/4.00.00/2021).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 17.3.2021 antaman lausunnon (THL/1603/4.00.00/2021) mukaan Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut julkaisemissaan riskinarvioissa, että

uudet SARS-CoV-2-muunnokset voivat levitä selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit. Osa uusista virusmuunnoksista sisältää muutoksen, jolla on vaikutusta koronarokotteiden tehoon. ECDC on ohjeistanut 12.3.2021 jäsenmaita rajoilla matkustajille tehtävistä testaus- ja karanteenitoimenpiteistä. THL on antanut 4.2.2021 suosituksen maahantulopisteillä tehtävistä testauksista ja 17.2.2021 suosituksen kuljetusyhtiöille ja varustamoille negatiivisen koronatestituloksen edellyttämisestä kaikilta ulkomailta Suomeen tulevilta matkustajilta. Edellä kuvatut THL:n suositukset ovat keskeiseltä sisällöltään yhteneviä ECDC:n ohjeen kanssa.

THL katsoo, että Covid-19-epidemian hallitsemiseksi Suomessa ja uusien virusmuunnosten leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, että maahantulopisteillä noudatetaan mahdollisimman tarkkaan THL:n antamia suosituksia testaus- ja karanteenikäytännöistä. Edelleen THL katsoo, että aluehallintovirastojen on varmistettava testaus- ja karanteenikäytäntöjen toteutuminen määräämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa). Suositus pakollisesta terveystarkastuksesta ei koske kauttakulumatkustajia, jotka eivät poistu transit-alueelta, kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään eikä vuonna 2008 tai sen jälkeen syntyneiltä lapsia. Lähtömaasta riippumatta kaikki matkustajat, joilla on Covid-19 tautiin sopivia oireita, tulee aina ohjata terveystarkastukseen ja koronavirustestiin. Maahantulopisteillä noudatetaan THL:n antamia ohjeita koronavirustestauksista ja huomioidaan mm. koronavirusennakkotestit, todistukset sairastetusta Covid-19-taudista ja poikkeukset testauskäytännöistä kuten THL:n ohjeissa on todettu. Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin

kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä henkilön 14 vuorokauden mittaiseen karanteeniin, mikäli mahdollisen tartunnan leviämisen estämistä ei voida luotettavasti muuten varmistaa (tartuntatautilaki 1227/2016, 60 §). Jos henkilö esimerkiksi kieltäytyy terveystarkastus- ja/tai testauskäytännöistä, voi karanteeniin määrääminen olla perusteltua. Karanteenimääräykset annetaan yksilöllisen arvion perusteella.

Jyväskylän kaupungin 19.3.2021 antaman lausunnon mukaan Jyväskylän lentokentälle saapuvien lentojen määrästä ei ole tietoa, mutta ulkomailta saapuvia lentoja on ollut vain yksi. Tämä oli ambulanssilento, jonka kohdalla testausta ei nähty tarpeelliseksi. Maahan saapuvien matkustajien koronatestaus on sovittu aloitettavaksi 1.3.2021 yhteistyössä Jyväskylän lentoaseman ja rajavartiostosta vastaavan viranomaisen kanssa. Yhteistyö toimii hyvin ja matkustajien testaamiseen on valmistauduttu. Testauskapasiteetti on kuitenkin hyvin rajallinen. Toistaiseksi pakollisiin terveystarkastuksiin ei ole ollut tarvetta, mutta lausunnossa todetaan, että pakolliseen massatestaukseen tulee olla valmiudet olemassa.

Kaskisten kaupungin 18.3.2021 antaman lausunnon mukaan Kaskisten satamassa ei ole kauttakulku-/henkilöliikennettä eikä maahantuloliikennettä. Kaskisten satamassa on ainoastaan tavaraliikennettä. Edellä mainituista syistä mitään tuloterveystarkastuksia ei suoriteta eikä näytteitä oteta Kaskisten satamassa. Lausunnossa mainitaan myös, että Kaskinen ei myöskään ole rajanylityspaikkakunta.

Pietarsaaren kaupungin 24.3.2021 antaman lausunnon mukaan Pietarsaaren satamassa ei ole matkustajaliikennettä, vaan ainoastaan

rahtialuksia käy satamassa. Miehistöä käy maissa lähinnä miehistön vaihdon yhteydessä tai kun he tarvitsevat esimerkiksi terveydenhuollon palveluita. Heillä on myös mahdollisuus liikkua lähialueella laivan ollessa satamassa. Pietarsaaren sosiaali- ja terveysvirasto tekee yhteistyötä paikallisen satamaviranomaisen ja Tullin kanssa, ja tarvittaessa testausta on järjestetty koko pandemian aikana. Aluehallintoviraston päätöksen yhteydessä pidettiin toimijoiden kanssa kokous ja selvennettiin ohjeistuksia. Sovellettava ohje on päivätty 4.3., mutta sitä on ollut käytännössä mahdollista noudattaa helmikuun viimeisestä viikosta alkaen. Satamayrityksen mukaan kukaan ei ole noussut maihin Pietarsaaren satamassa viimeisten kahden viikon aikana. Viimeksi 5.3. yksi henkilö lähti alukselta ja matkusti suoraan Helsinkiin palatakseen sitä kautta kotimaahansa. Koska kyseinen henkilö tuli maahan yöllä, matkusti eteenpäin vuorokauden sisällä, ja lennolle vaadittiin negatiivinen koronatesti, järjestettiin pikatesti lentokentällä. Toistaiseksi ei Pietarsaareissa ole ollut tarvetta pakkotestaukselle, ja matkustajamäärät ovat pienet. Yleisesti ottaen kuitenkin rajanylityspaikoille voi tulla lentoja tai laivaliikennettä kaikkina päivinä ja ympäri vuorokauden. Jos pakkotestaus tulee järjestää, täytyy testausmahdollisuuden lisäksi olla toimiva järjestelmä, jolla testaus onnistuu myös esimerkiksi viikonloppuisin.

Pirkkalan kunnan 25.3.2021 antaman lausunnon mukaan Pirkkalalla on ollut valmius koronatestaukseen Tampere-Pirkkalan lentoasemalla ja/tai ohjata matkustaja koronatestiin Tampereen messuja urheilukeskukseen, joka sijaitsee lentoaseman lähetyvillä, syyskuusta 2020 alkaen.

1.3.2021 alkaen jokaisesta ulkomailta saapuvasta lennosta on tehty yksilöllinen riskinarvio terveysturvallisuuden suhteen. Tarvittava osa matkustajista on ohjattu koronatestiin. Toistaiseksi tämä on toiminut hyvin. Pieni osa saapuvista matkustajista on ollut tarpeen korona-

testata. Lentokentälle saapuneiden ulkomailta tulleiden lentojen määrä on ollut 1.3.2021 jälkeen 5 lentoa. Matkustajia näillä lennoilla on ollut yhteensä 45 matkustajaa. Miehistön jäseniä ei ole laskettu mukaan. Miehistön jäsenillä on ollut negatiivinen koronatestitulos tai he eivät ole saapuneet maahan. Heistä suurimmalla osalla ei erilaisista hyväksyttävistä syistä ole ollut tarvetta koronatestaukselle, ja siksi vain 3 matkustajaa on ohjattu testiin. Kukaan ei ole kieltäytynyt TTL 15 §:n mukaisista terveystarkastuksista. Rajanylitysten johdosta tehdyissä terveystarkastuksissa ei ole havaittu yhtään positiivista tapausta. Toistaiseksi Tampere-Pirkkalan lentokentälle ei saavu tai ole saapumassa sellaisia lentoja, että massapäätöksiä tarvittaisiin. Pirkkalan kunta ei näe massapäätöksiä tarpeellisina toistaiseksi.

Seinäjoen kaupungin 23.3.2021 antaman lausunnon mukaan maahantulijoiden testaus on aloitettu alueella 1.12.2020, kun ulkomailta saapui ammattiurheilijoita SJK:lle ja lentokentiltä alkoi tulla tartunnanjäljittäjille nimilistoja muista maahantulijoista. Satamien Vaasa, Turku ja Helsinki kautta matkustaneita maahantulijoita on ollut muutamia (aikavälillä 1.3.-18.3.2021). Heiltä on suusanallisesti saatu tieto ensimmäisestä näytevastauksesta, joka on ollut kaikilla negatiivinen. Kaikki maahantulijat ovat osallistuneet terveystarkastukseen. Tavaraliikenteen logistiikka- ja kuljetushenkilöiden lukumäärä ei ole tiedossa, eikä heitä ole ohjattu 72 h testiin alueen terveyskeskukseen satamien kautta. Vapaaehtoisesti testiin hakeutuneita ei ole tiedossa. Aluehallintoviraston tekemän tartuntatautilain 15 §:n mukaisen päätöksen (LSSAVI/3261/2021) voimassaoloajalta (1.3.2021 lähtien) alueen ulkopuolisten lentokenttien kautta on Seinäjoen ja Isonkyrön alueelle tullut saadun tiedon mukaan 11 matkustajaa. Lentojen lukumäärä ei ole tiedossa. Alueella toimivan yksityisen Seinäjoki AIRPORT lentokentän matkustajalukuja ja lentojen lukumäärää ei ole

tiedossa. Kentän toiminta on hyvin pienimuotoista. Seinäjoki AIRPORT:ia on informoitu aluehallintoviraston tekemästä tartuntatautilain 15 §:n mukaisesta päätöksestä ja asianmukaisista menettelytavoista puhelimitse ja kirjallisella ohjeella tartuntatautiviranomaisten toimesta. Alueelle saapuneet tiedossa olleet matkustajat on haastateltu ja varmistettu suusanallisesti ensimmäisen näytevastauksen tulos, joka on ollut kaikilla negatiivinen. Terveystarkastuksista kieltäytymisiä on ollut vähän. Kieltäytymisen seurauksena on asiakasta informoitu ja tarvittaessa tehty 14 vuorokauden karanteenimääräys maahantulijalle tartuntatautilääkärin toimesta. Rajanylitysten johdosta tehdyissä terveystarkastuksissa yhtään matkustajaa ei ole todettu positiiviseksi päätöksen voimassaoloajasta 1.3.2021 lähtien. Terveystarkastusten järjestäminen maahan tuleville ei ole ollut ongelmattonta. On ollut vaikea perustella maahan saapuville 72 tunnin testausta, koska ennen maahantuloa tai rajalla heidät on jo testattu kertaalleen ja näytevastaus on ollut negatiivinen. Uusintatestaustarve on tuntunut tulevan kaikille matkustajille yllätyksenä. Omaehtoisen karanteenin tarve näytteenottojen välillä on myös osoittautunut uudeksi asiaksi. Pakollisten massapäätösten tekemiselle alueella ei toistaiseksi ole ollut tarvetta. Lentomäärät ovat olleet hyvin vähäisiä ja kunnan tautitilanne on pysynyt hyvänä.

Vaasan kaupunki on ohjannut selvityspyynnön Vaasan sairaanhoitopiiriin vastattavaksi, koska sairaanhoitopiiri järjestää sopimuksesta testaukset rajanylityspaikoilla. Vaasan sairaanhoitopiiriltä 25.3.2021 annetun lausunnon mukaan Vaasan lentokentälle on kevään 2021 aikana laskeutunut ainoastaan yksi ulkomaan lento, jolla oli 4 matkustajaa. Kaikilla oli todistus negatiivisesta testituloksesta. Sairaanhoitopiiriin ei ole ilmoitettu saapuvista lennoista 1.3.2021 jälkeen. Lentokentällä ei ole testattu yhtään henkilöä 1.3.2021 jälkeen. Sataman

kautta maahan on saapunut viikolla 10 96 matkustajaa ja 156 logistiikka- ja kuljetushenkilöstöön kuuluvaa henkilöä. Varustamo vaatii kaikilta laivamatkustajilta negatiivista koronatestitodistusta ja tarkistaa todistukset laivaan tulijoilta. Logistiikka- ja kuljetushenkilöstön tarkastuksista vastaa tullit, eikä rajavartiolaitos pääsääntöisesti pysäytä rekka-autoja. Viikolla 10 testattiin 36 henkilöä Vaasan satamassa. Tiedossa on, että muutama logistiikka- ja kuljetushenkilöstöön kuuluvaa henkilö on hakeutunut vapaaehtoiseen koronatestiin. Tiedossa ei ole, että maahan saapuneiden matkustajien joukossa olisi ollut koronatestistä kieltäytyjiä. Heidän kohdallaan testaajat ovat yhteydessä rajavalvontaan. Henkilöiden, jotka eivät näytä todistusta, eivät suostu testiin, tiedot ilmoitetaan myös kuntiin. Rajanylityspaikassa testatuista yksi henkilö on ollut positiivinen. Henkilö oli toiselta paikkakunnalta, ja tartuntaketju ei ole tiedossa. Terveystarkastusten järjestäminen maahan saapuville ja koronatestaus toimii sairaanhoitopiirin mukaan hyvin. Koska varustamo vaatii todistusta negatiivisesta todistuksesta ja testiä tarjotaan kaikille matkustajille, Vaasan kaupunki ei näe tarvetta tartuntatautilain 16 §:n mukaiselle päätökselle.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 15 §:n nojalla Jyväskylän kaupunkia, Kaskisten kaupunkia, Kokkolan kaupunkia, Kristiinankaupungin kaupunkia, Kruunupyyn kuntaa, Pietarsaaren kaupunkia, Pirkkalan kuntaa, Seinäjoen kaupunkia ja Vaasan kaupunkia järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastuksen yleisvaarallisen tartuntatauti Covid-19:n leviämisen estämiseksi.

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki rajanylityspaikoista annetun asetuksen (901/2006) 6 §:ssä mainittujen Jyväskylän, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan ja Vaasan lentoasemien kautta sekä asetuksen 8 §:ssä mainittujen Kaskisten, Kokkolan, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan satamien kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen rajanylityspaikasta vastaavan kunnan tai kaupungin järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen Covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka Covid-19-ilmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 1.4. – 30.4.2021.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Perustuslain (731/1999) 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 6 §:n mukaan kuntien ja kuntayhtymien on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta toimialueellaan.

Tartuntatautilain 14 §:n mukaan kunnan on järjestettävä yleisiä rokotuksia ja terveystarkastuksia tartuntatautien ehkäisemiseksi. Rokotukseen tai terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Tartuntatautilain 15 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi toimialueensa jollakin paikkakunnalla tai tietyssä työpaikassa, laitoksessa, kulkuneuvossa tai vastaavassa paikassa oleskeleville terveystarkastuksen, jos tarkastus on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen. Terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Saman pykälän 2 momentin mukaan terveystarkastuksen suorittaa lääkäri tai asianmukaisen koulutuksen saanut muu terveydenhuollon ammattihenkilö lääkärin valvonnassa. Tarkastuksen osana voidaan ottaa välttämättömiä näytteitä ja tehdä muu tutkimus, josta ei aiheudu merkittävää haittaa tutkittavalle.

29.3.2021 voimaan tulleen muutetun tartuntatautilain 16 §:n mukaan aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Päätös voi kohdistua yksittäiseen tai useaan henkilöön. Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä yksittäistä henkilöä koskevan päätöksen pakollisesta terveystarkastuksesta, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Tartuntatautilain 22 §:n mukaan yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn sekä tällaiseen tautiin altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön on annettava asiaa selvittävälle terveydenhuollon ammattihenkilölle nimensä, syntymäaikansa tai henkilötunnuksensa, yhteystietonsa, kotikuntansa sekä mahdollinen muu oleskelupaikkansa sekä muut tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarvittavat

välttämättömät tiedot. Yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn henkilön on annettava asiaa selvittäväälle terveydenhuollon ammattihenkilölle tartuntataudin leviämisen estämiseksi käsityksensä tartuntatavasta, -ajankohdasta ja -paikasta sekä niiden henkilöiden nimet, jotka ovat voineet olla tartunnan lähteenä tai saada tartunnan.

Tartuntatautilain 60 § 1 momentin mukaan, jos yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen vaara on ilmeinen eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää, virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön karanteenista enintään yhden kuukauden ajaksi. Päätös karanteenista voidaan tehdä henkilölle, jonka on todettu tai perustellusti epäilty altistuneen yleisvaaralliselle tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillylle tartuntataudille.

Tartuntatautilain 88 §:ssä viitataan rikoslain (39/1889) 44 luvun 2 §:än, jossa säädetään terveydensuojelurikkomuksesta määrättävästä rangaistuksesta. Henkilö voidaan rikoslain säännöksen mukaan tuomita terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi, jos hän tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:n perusteella asetetun velvollisuuden.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Covid-19-tartuntatauti ja tautitilanne

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Covid-19 (jälj. koronavirusinfektio) on yleisvaarallinen tartuntatauti, johon ei toistaiseksi ole tehoavaa spesifistä lääkehoitoa. Virus aiheuttaa tartuntoja edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa. Maailmalla, myös Suomessa, kiertää tällä hetkellä useita eri koronaviruksen muunnoksia. Osa näistä muunnoksista leviää aiempaa viruskantaa nopeammin ja aiheuttaa riskin epidemian pahenemiselle ja terveydenhuollon kantokyvyn heikentymiselle.

Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle, koska virus on uusi eikä väestössä ole siltä suojaavia vasta-aineita. Ensimmäiset Covid-19-rokotteet ovat saaneet myyntiluvan, ja rokotukset ovat Suomessakin alkaneet rajatuille ryhmille joulukuun lopussa 2020. Rokotteiden rajallisen saatavuuden vuoksi laajamittaista kansalaisten rokottamista ei ole Suomessa vielä aloitettu. Rokotteiden niukka saatavuus hidastaa väestön rokotesuojan saavuttamista ja tilanteen saamista hallintaan rokotusten avulla.

Kansallinen ohjeistus terveystarkastuksista rajanylityspaikoilla

Sosiaali- ja terveysministeriön 3.2.2021 antamassa ohjauskirjeessä Koronavirustartuntojen torjunta rajat ylittävässä liikenteessä (VN/2763/2021) todetaan, että Covid-19-tapausten ilmaantuvuus useissa maissa on moninkertainen Suomeen verrattuna, jolloin oleskelu näissä maissa sisältää Suomen tilanteeseen nähden selvästi suuremman Covid-19-tartunnan riskin. SARS-CoV-2-virusmuunnokset voivat

yleistyessään aiheuttaa aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja johtaa terveydenhuollon ylikuormittumiseen.

Kirjeen mukaan hallitus päätti valtioneuvoston yleisistunnossa 22. tammikuuta sekä rajaliikenteen että testaamis- ja karanteenisuositusten kiristämisestä. Näillä toimilla pyritään torjumaan koronaepidemian kasvun kiihtyminen uudelleen sekä virusmuunnoksen leviäminen Suomessa.

Kirjeeseen liitettyssä oikeudellisessa taustamuistiossa toimintaprosessista rajanylityspaikoilla todetaan, että lähtökohtaisesti toimintamallin testaustoiminta perustuisi vapaaehtoisuuteen. Kunnan toimielimellä on yhdessä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa velvollisuus tarvittaessa järjestää matkustajille vapaaehtoinen Covid-19 -testaus. Kunta voi tuottaa vapaaehtoisen testaustoiminnan joko itse tai hankkia sen sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Taustamuistion mukaan tarvittaessa aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi myös kohdennettuja Covid-19-testin sisältäviä terveystarkastuksia maahantulopisteille. Terveystarkastus voi sisältää tietojen keräämisen lisäksi velvollisuuden osallistua Covid-19-testiin. Se voi sisältää myös kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän virkasuhteisen lääkärin tekemän arvion siitä, tulisiko henkilö asettaa karanteeniin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut 4.2.2021 suosituksen rajalla tehtäviin testauksiin uusien helposti tarttuvien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisen estämiseksi.

THL suosittelee, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä. Mikäli rajanylityspisteellä ei ole näytteenottomahdollisuutta, tulee testiin hakeutua matkustajan oleskelu-

tai asuinkunnassa noin vuorokauden sisällä maahantulosta. Tähän ryhmään kuuluvat kaikki ne matkustajat, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa).

Matkustajaa ei tarvitse ohjata testiin, jos hänellä on esittää negatiivinen tulos enintään 72 tuntia ennen maahantuloa otetusta koronavirustestistä (PCR- tai antigeenitesti) tai luotettava todistus sairastetusta Covid-19-infektiosta (jos sairaudesta on alle kuusi kuukautta aikaa).

THL suosittelee, että lähtömaasta riippumatta kaikki matkustajat, joilla on Covid-19-tautiin sopivia oireita, tulee aina ohjata terveystarkastukseen ja koronavirustestiin. Lisäksi THL suosittelee, että rajanylityspaikan terveystarkastajat keräävät ja toimittavat riskimaista tulevien, terveystarkastukseen osallistuvien matkustajien henkilö- ja yhteystiedot oleskelu- tai asuinpaikkakunnan tartuntatautiviranomaisille, jotka ohjaavat matkustajat vielä toiseen koronavirustestiin aikaisintaan 72 tunnin kuluttua maahantulosta. Jos matkustaja oleskelee maassa alle 72 tuntia tai jos matkustaja on sairastanut Covid-19-infektion, tietoja ei kerätä 72 tunnin testiin ohjaamista varten.

Asian arviointi

Covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäiseminen on yhteiskunnallisesti tärkeää, jotta kansalaisten perusoikeuksia elämään ja turvallisuuteen voidaan turvata. Covid-19-tartuntojen leviämisen ehkäisemisessä tartunnanlähteiden ja tartunnalle altistuneiden henkilöiden tunnistaminen ja jatkotartuntojen estäminen ovat keskeisiä keinoja.

Aluehallintoviraston arvion mukaan terveystarkastusten järjestäminen rajanylityspaikoista annetun asetuksen (901/2006) 6 §:n Jyväskylän, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan ja Vaasan lentoasemien kautta sekä asetuksen 8 §:n Kaskisten, Kokkolan, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan satamien kautta saapuville maahantulijoille on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi edelleen tarpeen, sillä SARS-CoV-2 -muunnos (SARS-CoV-2 VOC 202012/01) ja useat muut virusmuunnokset leviävät selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit.

Aluehallintovirasto katsoo, että terveystarkastusten järjestäminen kaikille maahan tuleville henkilöille on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen päätöksessä mainituilla rajanylityspaikoilla.

Kuntien terveystarkastusviranomaisien tulee huomioida voimassa oleva lainsäädäntö, paikalliset olosuhteet sekä käytettävissä olevat resurssit terveystarkastuksia järjestäessään niin, että tämän määräyksen toimeenpano ei vaaranna muun terveydenhuollon palvelujen järjestämistä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen aluehallintovirastoille antaman asiantuntija-arvion mukaan aluehallintovirastojen on varmistettava testaus- ja karanteenikäytäntöjen toteutuminen määräämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa). Vaikka kaikkien Länsi- ja Sisä-Suomen alueen rajanylityskuntien

terveysviranomaiset eivät edellä esille tuoduin perustein tässä tilanteessa näe saapuvien matkustajien pakollisia terveystarkastuksia tarpeellisiksi, aluehallintovirasto toteaa, että ongelmallisten tilanteiden varalta terveystarkastukseen osallistumisen on välttämätöntä olla maahan saapujalle velvoittavaa. Terveystarkastuksen tarkemmasta sisällöstä yksittäistapauksissa päättää sen suorittava terveysviranomainen.

Aluehallintovirasto katsoo välttämättömäksi määrätä tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki rajanylityspaikoista annetun asetuksen (901/2006) 6 §:ssä mainittujen Jyväskylän, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan ja Vaasan lentoasemien kautta sekä asetuksen 8 §:ssä mainittujen Kaskisten, Kokkolan, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan satamien kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen rajanylityspaikasta vastaavan kunnan järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen Covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 1.4.2021 – 30.4.2021.

Jos terveystarkastukseen tartuntatautilain 16 §:n nojalla määrätty henkilö ei noudata hänelle asetettua velvoitetta, voi kunnan tai

sairaanhoidopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri pyytää poliisin virka-apua tartuntatautilain 89 §:n nojalla.

Aluehallintovirasto toteaa vielä, että jos henkilö kieltäytyy osallistumasta tässä päätöksessä määrättyyn pakolliseen terveystarkastukseen, rikoslain 44 luvun 2 §:n säännökset voivat tulla sovellettaviksi. Rikoslain 44 luvun 2 §:n mukaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:ssä tarkoitettua pakollista terveystarkastusta, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Perustuslaki (731/1999) 7, 10 ja 22 §

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 6, 8, 14, 15, 16, 22, 60 ja 88 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

Valtioneuvoston asetus rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä (901/2006) 6 § ja 8 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös laitetaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n nojalla täytäntöön heti.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield, p. +358 295 018 587, etunimi.sukunimi@avi.fi

Johtaja Leena Laajala

Aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield

LIITTEET

Valitusosoitus

THL:n suositus rajalla tehtäviin testauksiin uusien helposti tarttuvien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisen estämiseksi 4.2.2021

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 30.4.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueen kunnat ja kuntayhtymät

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueen sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueidensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Pohjanmaan poliisilaitos

Sisä-Suomen poliisilaitos

Pohjanmaan pelastuslaitos

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos

Pirkanmaan pelastuslaitos

Keski-Suomen pelastuslaitos

Rajavartiolaitoksen esikunta, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä

Länsi- ja Sisä-Suomen rajanylityspaikkoja

Tulli

Finavia Oyj

Merenkurkun Satamat Oy

Oy Kaskisten satama

Kokkolan Satama Oy

Pietarsaaren Satama Oy

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Maksutta

Tämä asiakirja LSSAVI/4258/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/4258/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Laajala Leena 31.03.2021 08:33

Esittelijä Blåfield Laura 31.03.2021 08:32